

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв’язків
 Інна АНДРУШКО
« 30 » серпня 2025 року

ДИТЯЧІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань **22 «Охорона здоров’я»**

спеціальність **228 «Педіатрія»**

спеціалізація **«Дитячі інфекційні хвороби»**

мова навчання **українська, англійська**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, відділ аспірантури, докторантури.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

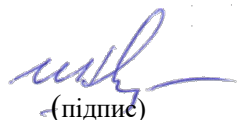
Незгода І.І. - завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб, д.мед.н., професор
Онофрійчук О.С. к.мед.н., доцент ЗВО кафедри дитячих інфекційних хвороб, ph.D
Демчишин Я.М., асистент кафедри дитячих інфекційних хвороб, PhD

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Булат Л.М. – професор ЗВО кафедри пропедевтики дитячих хвороб ВНМУ ім. М.І.Пирогова,
д.мед.н.

Обговорено на засіданні кафедри дитячих інфекційних хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова
“27” серпня 2025 року, протокол №1

Завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб

проф. Ірина НЕЗГОДА

(підпис)

“27” серпня _____ 2025 року

Схвалено методичною радою з педіатричних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова
Протокол від. “29” серпня _____ 2024 року №1

Голова _____
ДУДНИК

(підпис)

проф. Вероніка

(прізвище та ініціали)

“29” серпня _____ 2025 року

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Дитячі інфекційні хвороби» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Педіатрія» (2020) Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

	<u>на третьому (освітньо-науковому) рівні</u>
галузь знань	<u>22 Охорона здоров'я</u>
спеціальності	<u>228 Педіатрія</u>
спеціалізації	<u>Дитячі інфекційні хвороби.</u>

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики, лікування, профілактики та найновітніші наукові дані щодо найбільш поширених інфекційних захворювань дитячого віку, з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків та диспансерний нагляд.

Вивчення вибіркової дисципліни циклу професійної підготовки «Дитячі інфекційні хвороби» проводиться здобувачами вищої освіти ступеню доктора філософії за спеціальністю 228 «Педіатрія» на 2-3 роках навчання (IV-VI семестри).

Статус навчальної дисципліни: вибіркова циклу професійної підготовки, блоку спеціалізованих дисциплін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностика та диференційна діагностика, лікування, профілактика найбільш поширених інфекційних хвороб у дітей.

Міждисциплінарні зв'язки

В програмі збережена логічна послідовність вивчення окремих тем і розділів курсу дитячих інфекційних хвороб за рахунок інтеграції, координації та виключення дублювання матеріалу, висвітленого в програмах слідуєчих дисциплін:

- Мікробіологія з вірусологією (етіологія, патогенез, імунологія, імунопатологія, алергологія, хімію – та імунотерапія, специфічна профілактика різних мікробних і вірусних захворювань; мікробіологічні, вірусологічні та імунологічні методи діагностики);
- Патологічна фізіологія (патогенез, алергія);
- Патологічна анатомія (патологоанатомічні зміни при інфекційних захворюваннях);
- Фармакологія (механізм дії хіміотерапевтичних препаратів і антибіотиків).
- Медична психологія. Психіатрія. Нервові хвороби.
- Клінічна фармакологія (взаємодія лікарських засобів).
- Побічна дія ліків.
- Клінічна фізіологія, патофізіологія, медична генетика.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Дитячі інфекційні хвороби» є здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни,

оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Дитячі інфекційні хвороби» є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в дитячій інфектології;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань у дітей;
- Проводити об'єктивне обстеження хворої на інфекційні захворювання дитини, інтерпретувати отримані результати, враховуючи анатомо-фізіологічні особливості та вікові норми;
- Визначати різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених інфекційних захворювань дитячого віку, а також діагностувати стани, що загрожують життю дитини;
- Вивчити новітні методи дослідження та лікування інфекційних хвороб;
- Вирішувати питання про необхідність госпіталізації хворого на інфекційні захворювання, надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах;
- Вміти організувати інфекційний стаціонар вдома;
- Проводити диспансерний нагляд за дітьми – реконвалесцентами інфекційних захворювань;
- Складати план проведення протиепідемічних заходів в осередках інфекцій.

Результати навчання:

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

ПРН2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

ПРН3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення

ПРН4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження

ПРН5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження

ПРН6 Виконувати оригінальне наукове дослідження

ПРН7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників

ПРН8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності

ПРН9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження

ПРН10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство

ПРН11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, доповідей, публікацій

ПРН12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

ПРН13 Організувати освітній процес

ПРН14 Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення

ПРН15 Організувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)

ПРН16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

ПРН17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Очікувані результати навчання:

1. Здобувач вищої освіти може назвати клінічні прояви, сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики інфекційних захворювань у дітей. Він здатний призначити та обґрунтувати базисну терапію цих інфекцій, оцінити її ефективність та безпечність.
2. Здобувач вищої освіти здатний пояснити патогенез розвитку інфекційних хвороб дитячого віку, обґрунтувати та інтерпретувати результати сучасних методів діагностики та динамічного спостереження за пацієнтами, призначити лікування на підставі принципів доказової медицини.
3. Пояснити сутність загально медичної проблеми профілактики, вчасної діагностики та ефективного лікування при інфекційній патології у дітей на підставі сучасних даних з високим рівнем доказовості.
4. Здобувач вищої освіти здатний пояснити принципи сучасної лабораторної діагностики, назвати найінформативніші методи, оцінювати їх результати.

2. Програма навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 240 години 8 кредитів ЄКТС.

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Медична практика
Дитячі інфекційні хвороби	Модуль 1	120	4	-	45	45	30
	Модуль 2	60	2	-	23	22	15
	Модуль 3	60	2	-	22	23	15
	Всього:	240	8	-	90	90	60

Модуль 1. Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей в сучасних умовах. Клінічні форми та класифікація дитячих інфекційних хвороб. Основи епідеміології інфекційних хвороб у дитячому віці. Діагностика інфекційних захворювань. Опорні критерії попереднього діагнозу. Клінічні симптоми, синдроми в дитячій інфектології: екзантема, жовтяниця, діарея, кишкові токсикози, неспецифічні ураження нервової системи, інфекційно-токсичний шок, синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання (ДВЗ). Основні принципи лікування дітей з інфекційними захворюваннями. Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей у період військового часу.

Модуль 2. Диференційна діагностика інфекційних захворювань у дітей.

Диференційна діагностика найбільш поширених дитячих респіраторних інфекцій та ГРВІ у дітей. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей. Діагностика кашлюку у дітей раннього віку. Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу. Диференційна діагностика найбільш поширених гострих кишкових інфекцій (ГКІ) та вірусних гепатитів (ВГ) у дітей. Діагностика найбільш поширених інфекційних захворювань нервової системи у дітей. Диференційна діагностика менінгітів та енцефалітів різної етіології у дітей. Діагностика менінгококової інфекції, поліомієліту та поліомієлітоподібних захворювань у дітей. ВІЛ/СНІД у дітей. TORCH-інфекції у дітей.

Модуль 3. Імунопрофілактика інфекційних захворювань. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.

Анафілактичний шок, діагностика, невідкладна допомога. Календар профілактичних щеплень. Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення. Щеплення за станом здоров'я. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.

Діагностика невідкладних станів при коклюші. Невідкладна допомога при апное. Гіпертермічний та судомний синдром при грипі та ГРВІ у дітей, невідкладна допомога. Клініко-патогенетичні особливості справжнього та несправжнього крупу. Диференційна діагностика та тактика ведення хворого з синдромом ГСЛТ при ГРВІ та при дифтерійному крупі. Невідкладна допомога.

Дані лабораторних та інструментальних досліджень при синдромах токсико-ексикозу та нейротоксикозу. Тактика ведення хворих, невідкладна допомога.

Провідні клінічні симптоми гострої печінкової недостатності при ВГ у дітей. Показники лабораторних та інструментальних досліджень в оцінці ступеня тяжкості та прогнозу перебігу ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Тактика ведення хворого, невідкладна допомога.

Провідні клінічні симптоми інфекційно-токсичного шоку (ІТШ) та набряку головного мозку (НГМ) при інфекційних захворюваннях нервової системи у дітей. Тактика ведення хворих та невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	мед.	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1.					
Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей в сучасних умовах.					
Тема 1. Клінічні форми та класифікація дитячих інфекційних хвороб. Основи епідеміології інфекційних хвороб у дитячому віці. Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей у період військового часу.	9		3	2	4
Тема 2. Діагностика інфекційних захворювань. Опорні критерії попереднього діагнозу.	10			4	6
Тема 3. Клінічні симптоми, синдроми в дитячій інфектології: екзантема, жовтяниця.	26		16		10
Тема 4. Діарейний синдром, кишкові токсикози у дітей.	21		8	8	5
Тема 5. Неспецифічні ураження нервової системи.	17		8	4	5
Тема 6. Інфекційно-токсичний шок у дітей.	12		3	4	5
Тема 7. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання (ДВЗ).	12		3	4	5
Тема 8. Основні принципи лікування дітей з інфекційними захворюваннями.	13		4	4	5
Разом за модулем 1.	120		45	30	45
Модуль 2.					
Диференційна діагностика інфекційних захворювань у дітей.					

Тема 1. Диференційна діагностика найбільш поширених дитячих респіраторних інфекцій та ГРВІ у дітей.	4			2	2
Тема 2. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей.	6		2	2	2
Тема 3. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей.	6		2	2	2
Тема 4. Діагностика кашлюку у дітей раннього віку.	4		2		2
Тема 5. Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу.	6		2	2	2
Тема 6. Диференційна діагностика найбільш поширених гострих кишкових інфекцій (ГКІ) у дітей.	6		4		2
Тема 7. Диференційна діагностика вірусних гепатитів (ВГ) у дітей.	6		4		2
Тема 8. Діагностика найбільш поширених інфекційних захворювань нервової системи у дітей. Диференційна діагностика менінгітів та енцефалітів різної етіології у дітей. Діагностика менінгококової інфекції, поліомієліту та поліомієлітоподібних захворювань у дітей.	9		4	3	2
Тема 9. ВІЛ/СНІД у дітей.	6			2	4
Тема 10. TORCH-інфекції у дітей.	7		3	2	2
Разом за модулем 2.	60		23	15	22

Модуль 3.

Імунопрофілактика інфекційних захворювань. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах.

Тема 1. Анафілактичний шок, діагностика, невідкладна допомога.	4			2	2
Тема 2. Календар профілактичних щеплень. Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення. Щеплення за станом здоров'я. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.	7		3	2	2
Тема 3. Діагностика невідкладних станів при коклюші. Невідкладна допомога при апное.	6		2	2	2
Тема 4. Гіпертермічний та судомний синдром при грипі та ГРВІ у дітей, невідкладна допомога.	6		3		3

Тема 5. Клініко - патогенетичні особливості справжнього та несправжнього крупу. Диференційна діагностика та тактика ведення хворого з синдромом ГСЛТ при ГРВІ та при дифтерійному крупі. Невідкладна допомога.	6		2	2	2
Тема 6. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при синдромах токсикоз-ексикозу та нейротоксикозу. Тактика ведення хворих, невідкладна допомога.	7		3	2	2
Тема 7. Провідні клінічні симптоми ІТШ та НГМ при інфекційних захворюваннях нервової системи у дітей. Тактика ведення хворих та невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі.	8		3	2	3
Тема 8. Провідні клінічні симптоми гострої печінкової недостатності при ВГ у дітей. Показники лабораторних та інструментальних досліджень в оцінці ступеня тяжкості та прогнозу перебігу ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Тактика ведення хворого, невідкладна допомога.	9		3	3	3
Разом за модулем 3.	53		19	15	19
Підготовка презентації	2				2
Іспит	5		3		2
Усього годин	240		90	60	90

4. Тематичний план лекцій (не передбачено планом)

5. Теми практичних занять

Теми практичних занять (90 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
Модуль 1.		
1	Тема 1. Клінічні форми та класифікація дитячих інфекційних хвороб. Основи епідеміології інфекційних хвороб у дитячому віці. Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей у період військового часу.	3
2	Тема 3. Клінічні симптоми, синдроми в дитячій інфектології: екзантема, жовтяниця.	16
3	Тема 4. Діарейний синдром, кишкові токсикози у дітей.	8
4	Тема 5. Неспецифічні ураження нервової системи.	8
5	Тема 6. Інфекційно-токсичний шок у дітей.	3
6	Тема 7. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання (ДВЗ).	3
7	Тема 8. Основні принципи лікування дітей з інфекційними захворюваннями.	4
	Разом за модулем 1.	45

Модуль 2.		
8	Тема 2. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей.	2
9	Тема 3. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей.	2
10	Тема 4. Діагностика кашлюку у дітей раннього віку.	2
11	Тема 5. Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу.	2
12	Тема 6. Диференційна діагностика найбільш поширених гострих кишкових інфекцій (ГКІ) у дітей.	4
13	Тема 7. Диференційна діагностика вірусних гепатитів (ВГ) у дітей.	4
14	Тема 8. Діагностика найбільш поширених інфекційних захворювань нервової системи у дітей. Диференційна діагностика менінгітів та енцефалітів різної етіології у дітей. Діагностика менінгококової інфекції, поліомієліту та поліомієлітоподібних захворювань у дітей.	4
15	Тема 10. TORCH-інфекції у дітей.	3
	Разом за модулем 2.	23
Модуль 3.		
16	Тема 2. Календар профілактичних щеплень. Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення. Щеплення за станом здоров'я. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.	3
17	Тема 3. Діагностика невідкладних станів при коклюші. Невідкладна допомога при апное.	2
18	Тема 4. Гіпертермічний та судомний синдром при грипі та ГРВІ у дітей, невідкладна допомога.	3
19	Тема 5. Клініко - патогенетичні особливості справжнього та несправжнього крупу. Диференційна діагностика та тактика ведення хворого з синдромом ГСЛТ при ГРВІ та при дифтерійному крупі. Невідкладна допомога.	2
20	Тема 6. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при синдромах токсикоз-ексикозу та нейротоксикозу. Тактика ведення хворих, невідкладна допомога.	3
21	Тема 7. Провідні клінічні симптоми ІТШ та НГМ при інфекційних захворюваннях нервової системи у дітей. Тактика ведення хворих та невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі.	3
22	Тема 8. Провідні клінічні симптоми гострої печінкової недостатності при ВГ у дітей. Показники лабораторних та інструментальних досліджень в оцінці ступеня тяжкості та прогнозу перебігу ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Тактика ведення хворого, невідкладна допомога.	3
	Разом за модулем 3.	19
	Іспит	3
	Усього годин	90

6. Теми самостійної роботи

Самостійна робота (90 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
<u>Модуль 1.</u>		
1	<u>Тема 1.</u> Клінічні форми та класифікація дитячих інфекційних хвороб. Основи епідеміології інфекційних хвороб у дитячому віці. Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей у період військового часу.	4
2	<u>Тема 2.</u> Діагностика інфекційних захворювань. Опорні критерії попереднього діагнозу.	6
3	<u>Тема 3.</u> Клінічні симптоми, синдроми в дитячій інфектології: екзантема, жовтяниця.	10
4	<u>Тема 4.</u> Діарейний синдром, кишкові токсикози у дітей.	5
5	<u>Тема 5.</u> Неспецифічні ураження нервової системи.	5
6	<u>Тема 6.</u> Інфекційно-токсичний шок у дітей.	5
7	<u>Тема 7.</u> Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання (ДВЗ).	5
8	<u>Тема 8.</u> Основні принципи лікування дітей з інфекційними захворюваннями.	5
	Разом за модулем 1.	45
<u>Модуль 2.</u>		
9	<u>Тема 1.</u> Диференційна діагностика найбільш поширених дитячих респіраторних інфекцій та ГРВІ у дітей. Коронавірусна інфекція.	2
10	<u>Тема 2.</u> Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей.	2
11	<u>Тема 3.</u> Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей.	2
12	<u>Тема 4.</u> Діагностика кашлюку у дітей раннього віку.	2
13	<u>Тема 5.</u> Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу.	2
14	<u>Тема 6.</u> Диференційна діагностика найбільш поширених гострих кишкових інфекцій (ГКІ) у дітей.	2
15	<u>Тема 7.</u> Диференційна діагностика вірусних гепатитів (ВГ) у дітей.	2
16	<u>Тема 8.</u> Діагностика найбільш поширених інфекційних захворювань нервової системи у дітей. Диференційна діагностика менінгітів та енцефалітів різної етіології у дітей. Діагностика менінгококової інфекції, поліомієліту та поліомієлітоподібних захворювань у дітей.	2
17	<u>Тема 9.</u> ВІЛ/СНІД у дітей.	4
18	<u>Тема 10.</u> TORCH-інфекції у дітей.	2
	Разом за модулем 2.	22
<u>Модуль 3.</u>		
19	<u>Тема 1.</u> Анафілактичний шок, діагностика, невідкладна допомога.	2
20	<u>Тема 2.</u> Календар профілактичних щеплень. Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення. Щеплення за станом здоров'я. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.	2
21	<u>Тема 3.</u> Діагностика невідкладних станів при коклюші. Невідкладна допомога при апное.	2
22	<u>Тема 4.</u> Гіпертермічний та судомний синдром при грипі та ГРВІ у дітей, невідкладна допомога.	3
23	<u>Тема 5.</u> Клініко - патогенетичні особливості справжнього та несправжнього крупу. Диференційна діагностика та тактика ведення хворого з синдромом ГСЛТ при ГРВІ та при дифтерійному крупі. Невідкладна допомога.	2
24	<u>Тема 6.</u> Дані лабораторних та інструментальних досліджень при синдромах токсикоз-ексикозу та нейротоксикозу. Тактика ведення хворих, невідкладна допомога.	2

25	Тема 7. Провідні клінічні симптоми ІТШ та НГМ при інфекційних захворюваннях нервової системи у дітей. Тактика ведення хворих та невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі.	3
26	Тема 8. Провідні клінічні симптоми гострої печінкової недостатності при ВГ у дітей. Показники лабораторних та інструментальних досліджень в оцінці ступеня тяжкості та прогнозу перебігу ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Тактика ведення хворого, невідкладна допомога.	3
	Разом за модулем 3.	19
	Підготовка презентаційного матеріалу	2
	Підготовка до іспиту	4
	Усього годин	90

8. Медична практика (здійснюється під час роботи з хворими).

Теми для медичної практики (60 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
Модуль 1.		
1	Тема 1. Клінічні форми та класифікація дитячих інфекційних хвороб. Основи епідеміології інфекційних хвороб у дитячому віці. Відпрацювання навичок у формулюванні діагнозів згідно класифікації.	2
2	Тема 2. Діагностика інфекційних захворювань. Опорні критерії попереднього діагнозу.	4
3	Тема 4. Діарейний синдром, кишкові токсікози у дітей.	8
4	Тема 5. Неспецифічні ураження нервової системи. Обстеження хворого з враженням ЦНС.	4
5	Тема 6. Інфекційно-токсичний шок у дітей. Опорні критерії шоку, визначення.	4
6	Тема 7. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання (ДВЗ). Опорні критерії попереднього діагнозу.	4
7	Тема 8. Основні принципи лікування дітей з інфекційними захворюваннями. Написання плану лікування з визначеними дозами препаратів.	4
	Разом за модулем 1.	30
Модуль 2.		
8	Тема 1. Диференційна діагностика найбільш поширених дитячих респіраторних інфекцій та ГРВІ у дітей. Обстеження хворих.	2
9	Тема 2. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей. Обстеження хворих.	2
10	Тема 3. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей. Обстеження хворих.	2
11	Тема 5. Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу. Обстеження хворих.	2
12	Тема 8. Діагностика найбільш поширених інфекційних захворювань нервової системи у дітей. Диференційна діагностика менінгітів та енцефалітів різної етіології у дітей. Діагностика менінгококової інфекції, поліомієліту та поліомієлітоподібних захворювань у дітей.	3
13	Тема 9. ВІЛ/СНІД у дітей. Обстеження хворих.	2
14	Тема 10. TORCH-інфекції у дітей. Обстеження хворих.	2
	Разом за модулем 2.	15
Модуль 3.		
15	Тема 1. Анафілактичний шок, діагностика, невідкладна допомога.	2

16	Тема 2. Календар профілактичних щеплень. Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення. Щеплення за станом здоров'я. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.	2
17	Тема 3. Діагностика невідкладних станів при коклюші. Невідкладна допомога при апное.	2
18	Тема 5. Клініко - патогенетичні особливості справжнього та несправжнього крупу. Диференційна діагностика та тактика ведення хворого з синдромом ГСЛТ при ГРВІ та при дифтерійному крупі. Невідкладна допомога.	2
19	Тема 6. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при синдромах токсикоз-ексикозу та нейротоксикозу. Тактика ведення хворих, невідкладна допомога.	2
20	Тема 7. Провідні клінічні симптоми ІТШ та НГМ при інфекційних захворюваннях нервової системи у дітей. Тактика ведення хворих та невідкладна допомога на догоспітальному етапі та у стаціонарі.	2
21	Тема 8. Провідні клінічні симптоми гострої печінкової недостатності при ВГ у дітей. Показники лабораторних та інструментальних досліджень в оцінці ступеня тяжкості та прогнозу перебігу ВГ з синдромом гострої печінкової недостатності. Тактика ведення хворого, невідкладна допомога.	3
	Разом за модулем 3.	15
	Усього годин	60

8. Педагогічна робота (не передбачена робочою програмою).

9. Індивідуальні завдання

- Створення доповіді на проблемну тематику з презентацією у сучасних форматах (ppt, preza) на основі матеріалів з'їздів, конгресів, конференцій.
- Оволодіння методикою лабораторного та інструментального обстеження хворого в межах запланованої наукової роботи.

10. Завдання для самостійної роботи

Опрацювання матеріалу згідно тематичного плану практичних занять із застосуванням сучасних інформаційних технологій, опрацювання ситуаційних задач, моделювання клінічних ситуацій, пошуку on-line спеціалізованих ресурсів з презентацією сучасних методів дослідження та лікування.

Теми для інформаційних повідомлень та презентаційного матеріалу:

1. Застосування пробіотиків при інфекційних хворобах у дітей
2. Вірусні екзантеми у дітей
3. Ускладнення менінгітів у дітей
4. Первинні вірусні енцефаліти у дітей
5. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ
6. Лабораторна діагностика ВІЛ-інфекції у дітей
7. Ураження нервової системи при ВІЛ-інфекції у дітей
8. CMV-інфекція у дітей
9. Клінічні прояви EBV-інфекції у дітей
10. Токсоплазмоз у дітей
11. Діагностика та лікування EBV-інфекції у дітей
12. Антибіотикоасоційовані діареї у дітей
13. Сучасні підходи до лікування хронічного вірусного гепатиту С
14. Сучасні підходи до лікування хронічного вірусного гепатиту В
15. Клініко-епідеміологічні особливості поліомієліту у дітей на сучасному етапі

16. Вроджені гепатити
17. Хламідійна інфекція у дітей
18. Малярія у дітей
19. Вроджена краснуха
20. Жовтяниці у дітей
21. Вторинні енцефаліти у дітей
22. Холера у дітей
23. Лімфоцитарний хориоменінгіт у дітей
24. Ацетонемічний синдром у дітей
25. Гельмінтози у дітей
26. Лямбліоз у дітей
27. Пріонові інфекції
28. Бокавірусна інфекція у дітей
29. Метапневмовірусна інфекція у дітей
30. Хантавірусна інфекція
31. Хвороба Кавасакі
32. Геморагічна лихоманка Ебола.
33. Коронавірусна інфекція. Особливості перебігу. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

11. Методи навчання

Видами навчальних занять з дисципліни «Дитячі інфекційні хвороби» є: практичні заняття, робота в клініці, самостійна робота аспірантів, пояснення, бесіда, консультація, наукова дискусія, спостереження, демонстрація, кейс-метод, організація дослідження, оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, організація пошукової творчої діяльності шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

12. Методи контролю

Протягом освітньої програми моніторингу академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування практичних занять, виконання самостійної роботи, іспиту.

Методи контролю здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії:

- за охоптом здобувачів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
- за способом реалізації: усний, письмовий (інформаційне повідомлення, підготовка презентації), тестовий;
- за використанням засобів навчання: контроль за допомогою друкованих засобів, технічних засобів, комп'ютерних систем у тому числі з підтримкою мультимедійних файлів (комп'ютерного тестування на програмі МОЗ України ELEX за фахом);
- за способом організації: підсумковий контроль, контроль науковим керівником, відділом аспірантури, докторантури, взаємоконтроль, самоконтроль;
- за рівнем стандартизації: стандартизований, нестандартизований.

13. Форма контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання (для іспиту): оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

Форма поточного контролю успішності навчання (для іспиту): сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

Оцінювання поточного контролю

Оцінювання навчальної діяльності аспіранта здійснюється відповідно з урахуванням поточної навчальної діяльності із відповідних тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачуючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться аспірантові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачуючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту.

Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачуючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачуючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Розрахунок рейтингових балів для іспиту:

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком та Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (120 балів) для дисциплін, що закінчуються підсумковим модульним контролем (ПМК), прийнятих рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Інструкція оцінювання іспитів та диференційних заліків згідно рішення Вченої Ради ВНМУ від 27.09.2012 р. (в основних положеннях з організації навчального процесу).

«Дитячі інфекційні хвороби» вивчаються протягом 4 семестрів і складаються із трьох модулів.

Підсумковий контроль є іспитом, що проводиться на останньому занятті за розкладом. Іспит передбачає обстеження хворого, оцінку наявних даних обстеження та додаткових методів, обґрунтування діагнозу, призначення плану обстеження та лікування, відповідь на білет. Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант під час іспиту, складає 80, при цьому максимальна оцінка за обстеження хворого – 50 балів, за білет – 30 балів. Іспит вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Оцінка за іспит відповідає шкалі: оцінка «5» 80-71 бал, оцінка «4» - 70-61 бал, оцінка «3» 60-50 балів.

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня оцінка переводиться у бали згідно 120-бальної шкали.

Отримані бали відповідають фіксованій шкалі оцінок: оцінка «5» 200-180 бал, оцінка «4» - 179-160 балів, оцінка «3» - 159-122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
180-200	A	Відмінно
170-179,99	B	Добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	Задовільно
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

- Методичні розробки для аспірантів з практичних занять.
- Комп'ютерні презентації
- Медичні карти стаціонарних хворих
- Збірник тестових завдань; електронний банк тестових завдань, банк тестових завдань на паперових носіях, ситуаційні завдання.
- Інтернет.
- Використання відео- та фототеки.

15.1. Запитання для іспиту:

1. Кір. Клініка типових та атипових форм. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
2. Краснуха. Диференційна діагностика набутої та вродженої краснухи. Лікування. Профілактика.
3. Вітряна віспа. Клінічна картина типових і атипових форм вітряної віспи. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування, профілактика.
4. Оперізуючий герпес. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

5. Герпетична інфекція (простий герпес). Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
6. Скарлатина. Клінічна картина типових і атипичних форм. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
7. Ангіни у дітей. Етіологічні особливості залежно від віку. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Тактика ведення хворих на ангіни вдома.
8. Псевдотуберкульоз. Диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.
9. Дифтерія. Клінічні форми. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика дифтерії.
10. Дифтерійний ларинготрахеїт. Клініка. Диференційна діагностика справжнього та несправжнього крупу. Невідкладна допомога.
11. Інфекційний мононуклеоз. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
12. Кашлюк. Особливості перебігу у дітей грудного віку. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
13. Кашлюк. Клініко-патогенетичні особливості. Профілактика зупинки дихання у дітей при коклюші. Невідкладна допомога при апное.
14. Паротитна інфекція. Клінічна картина різних форм епідемічного паротиту (паротит, субмаксиліт, сублінгвіт, панкреатит, орхіт, менінгіт та ін.). Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
15. Менінгококова інфекція. Клінічні форми. Особливості перебігу у дітей 1-го року життя. Диференційна діагностика менінгококцемії. Лікування. Профілактика.
16. Інфекційно-токсичний шок при менінгококцемії. Діагностика. Невідкладна допомога.
17. Бактеріальні та вірусні менінгіти у дітей. Клінічні особливості в залежності від віку дитини. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
18. Енцефаліти у дітей. Етіологічна структура. Клінічні особливості. Лабораторна та інструментальна діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
19. набряк-набухання головного мозку при менінгітах та енцефалітах у дітей. Діагностика. Невідкладна допомога.
20. Поліомієліт. Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
21. Ентеровірусна інфекція. Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
22. Шигельози у дітей. Особливості перебігу в різних вікових групах. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
23. Сальмонельози у дітей. Особливості перебігу в різних вікових групах. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
24. Ешерихіози у дітей. Клінічні особливості у дітей різних вікових груп залежно від збудника. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
25. Гострі кишкові інфекції у новонароджених. Етіологічна структура. Клінічні особливості. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
26. Ієрсиніоз кишковий. Особливості перебігу у дітей різного віку. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
27. Ротавірусна інфекція. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
28. Геморагічна лихоманка Ебола.
29. Токсико-ексикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Види ексикозу. Клініко-лабораторна діагностика. Невідкладна допомога.
30. Нейротоксикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Клініко-лабораторна діагностика. Невідкладна допомога.
31. Вірусний гепатит А. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
32. Вірусний гепатит В. Особливості перебігу у дітей раннього віку. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
33. Особливості діагностики і перебігу вірусних гепатитів С, D, E та інших у дітей. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
34. Гостра печінкова недостатність при вірусних гепатитах у дітей. Клініко-лабораторна діагностика. Невідкладна допомога.

35. Грип. Клінічний перебіг. Особливості у дітей раннього віку. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при гіпертермічному та судомному синдромі.
36. Грип пандемічний. Особливості епідеміології та клініки на сучасному етапі. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
37. Парагрип. Особливості клінічних проявів. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
38. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт (ГСЛТ) при ГРВІ у дітей. Діагностика. Диференційна діагностика зі справжнім крупом. Невідкладна допомога.
39. Респіраторно-синцитіальні інфекції у дітей. Особливості клінічних проявів. Диференційна діагностика. Лікування, профілактика.
40. Аденовірусна інфекція. Особливості перебігу у дітей раннього віку. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
41. Коронавірусна інфекція. Особливості перебігу. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
42. ВІЛ-інфекція / СНІД у дітей. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
43. Організація паліативної допомоги дітям в контексті ВІЛ-інфекції. Особливості ведення пацієнтів дитячого віку в термінальній стадії захворювання, консультування, догляд, психологічна, духовна та соціальна підтримка хворого та його близьких.
44. TORCH-інфекції: токсоплазмоз, краснуха, цитомегаловірусна інфекція, герпетична інфекція. Клінічні прояви вроджених та набутих форм в залежності від шляху та термінів зараження. Лабораторна діагностика гострих, реактивованих та латентних форм. Принципи лікування та профілактики.
45. Імунопрофілактика дитячих інфекційних хвороб. Організація профілактичних щеплень дітям. Протипоказання до вакцинації. Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування.
46. Анафілактичний шок при щепленні. Діагностика, невідкладна допомога.
47. Особливості перебігу інфекційних хвороб у дітей у період військового часу.

15.2. Перелік практичних навичок

I. Аналіз лабораторних та інструментальних досліджень

1. аналіз сечі за Зимницьким
2. аналіз сечі за Нечипоренком
3. активність альфа-амілази у крові та сечі, фекальна еластаза I
4. протеїни крові та їх фракції, С-реактивний протеїн
5. глюкоза крові, глікозильований гемоглобін,
6. ліпіди та ліпопротеїни крові та їх фракції
7. гормони крові
8. феритин, залізо та мідь сироватки крові
9. креатинін, сечовина крові та сечі, швидкість клубочкової фільтрації
10. електроліти крові
11. амінотрансферази крові
12. загальний білірубін крові та його фракції
13. коагулограма
14. лужна фосфатаза крові (фракційно)
15. стандартна ЕКГ (у 12 відведеннях)
16. загальний аналіз калу
17. загальний аналіз крові
18. загальний аналіз сечі, UrinaryDipStick (тест-смужки на визначення якісно-кількісних характеристик сечі)
19. цукор і ацетон в сечі

20. загальний аналіз спинномозкової рідини
21. загальний імунологічний профіль крові, імунограма (гуморальний імунітет), імунограма (клітинний імунітет), інтерлейкіни сироватки
22. серологічні реакції при інфекційних хворобах (в.т.ч. ІХЛІА)
23. експрес-тести на інфекційні захворювання
24. ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР)
25. мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень
26. Gene-Xpert (молекулярно-генетичний діагностичний метод)

2. Надання допомоги при невідкладних станах:

1. Дифтерійний круп
2. Апноє при коклюші
3. Інфекційно-токсичний шок при менінгококовій інфекції
4. набряк-набухання головного мозку при менінгітах та енцефалітах
5. Токсико-ексикоз при гострих кишкових інфекціях
6. Нейротоксикоз при гострих кишкових інфекціях
7. Гостра печінкова недостатність при вірусних гепатитах
8. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт при ГРВІ
9. Гіпертермічний синдром при інфекційних захворюваннях.
10. Фебрильні судоми при інфекційних захворюваннях.
11. Анафілактичний шок при щепленні

16. Рекомендована література

Основна

1. Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання (за редакцією проф. С.О. Крамарьова). — Дві мови. — Київ. — Медицина. - 2019. — 744 с.
2. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник / Чернишова Л.І., Лапій Ф.І., Волоха А.П. та ін. — 3-є видання. — Київ. — Медицина. - 2022. — 336 с.
3. Інфекційні хвороби у дітей: підручник, 3-є видання, перероблене та доповнене / С.О. Крамарьов, О.Б. Надрага, О.Р. Буц та ін. Київ, ВСВ «Медицина», 2023. — 439 с.
4. Інфекційні хвороби у дітей: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, А.В. Бондаренко та ін.; за ред. Л.І. Чернишової. — 3-є вид., випр. — Київ. — Медицина. - 2021. — 1072 с.
5. Наказ МОЗ України від 16.09.2011 № 595 "Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів" (зі змінами та доповненнями №190 від 01.02.2022).
6. Протокол лікування менінгококцемії у дітей: наказ МОЗ України № 737 від 12 жовтня 2009 р. / Міністерство охорони здоров'я України. — К. : МОЗ України, 2009. — 17 с.
7. Педіатрія : у 3-х т. Т. 2 : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. / Артеменко Є. О., Бабаджанян О. М., Белоусова О. Ю. та ін. ; за ред. Катілова О. В., Варзаря А. В., Валиуліса А., Дмитрієва Д. В. / Вінниця : Нова Книга, 2023. — 712 с.
8. Feigin and Cherry's Textbook of Pediatric Infectious Diseases 8th Edition. SAUNDERS. - 2018. - 3152 p.
9. Infectious Diseases: textbook (IV a. 1.) / О.А. Holubovska, М.А. Andreichyn, А. V. Shkurba et al. - Kyiv. - Medicine. - 2018. - 676 p.
10. Nelson textbook 21th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. Видавництво: SAUNDERS. 2019. — 4264 p.
11. Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases, 5th Edition. Edited by Carol J. Baker, MD, FAAP. - 2023. - 835 p.
12. WHO recommendations dedicated to vaccination process (Tab.1-4, department's website).

1. Атлас інфекційних хвороб. Друге видання. Андрейчин М.А., Копча В.С., Крамарев С.О. та ін. / за ред. Андрейчина М.А. Тернопіль: ТДМУ, 2017. - 248 с.
2. Доценко, С. Я., Рекалов, Д. Г., & Токаренко, І. І. (2019). Клінічна імунологія., 163 с.
3. Клінічна та лабораторна імунологія: підручник: у 2 тт., Т 1. / За ред. В.Д. Бабаджана, Л.В. Кузнецової, П.Г. Кравчуна, А.І. Курченка; 2-е вид.; переробл. і доповн. Київ: МЕДПРИНТ, 2022. — 752 с.
4. Основи імунології: функції та розлади імунної системи: 6-е видання / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай (переклад Валентини Чоп'як). — Медицина/Elsevier Inc. — 2020. — 336с.
5. Резніков, А. П., & Шевчук, Т. В. (2022). Антибіотикорезистентність мікроорганізмів у відділеннях інтенсивної терапії. Розглянуто та рекомендовано до видання Вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, протокол № 3 від 09.11. 2022 р. За редакцією: Редактор: Сабадишин Ростислав Олексійович-професор, доктор медичних наук, 376.
6. Abbas A. K. Lichtman A. H. Pillai S. & Baker D. L. (2022). Cellular and molecular immunology (Tenth). Elsevier. 587p.
7. Arakaki, L., Tollefson, D., Kharono, B., & Drain, P. K. (2021). Prevalence of rotavirus among older children and adults with diarrhea: A systematic review and meta-analysis. *Vaccine*, 39(33), 4577-4590.
8. Barkoff, A. M., & He, Q. (2019). Molecular epidemiology of *Bordetella pertussis*. *Pertussis Infection and Vaccines*, 19-33.
9. Bryant, Kristina A., Judith A. Guzman-Cottrill, and Pediatric Infectious Diseases Society PIDS (eds), *Handbook of Pediatric Infection Prevention and Control* (New York, 2019; online edn, Oxford Academic, 1 May 2019), <https://doi.org/10.1093/med/9780190697174.001.0001>, accessed 17 Jan. 2023.
10. Cacoub, P., & Saadoun, D. (2021). Extrahepatic manifestations of chronic HCV infection. *New England Journal of Medicine*, 384(11), 1038-1052.
11. Chen, R., Sang, L., Jiang, M., Yang, Z., Jia, N., Fu, W., ... & for COVID, M. T. E. G. (2020). Longitudinal hematologic and immunologic variations associated with the progression of COVID-19 patients in China. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*, 146(1), 89-100.
12. Cheng, H., Chen, D., Peng, X., Wu, P., Jiang, L., & Hu, Y. (2020). Clinical characteristics of Epstein–Barr virus infection in the pediatric nervous system. *BMC Infectious Diseases*, 20(1), 1-9.
13. Chlebicz, A., & Śliżewska, K. (2018). Campylobacteriosis, salmonellosis, yersiniosis, and listeriosis as zoonotic foodborne diseases: a review. *International journal of environmental research and public health*, 15(5), 863.
14. Di Mattia, G., Nicolai, A., Frassanito, A., Petrarca, L., Nenna, R., & Midulla, F. (2019). Pertussis: New preventive strategies for an old disease. *Paediatric Respiratory Reviews*, 29, 68-73.
15. Gast, R. K., & Porter Jr, R. E. (2020). Salmonella infections. *Diseases of poultry*, 717-753.
16. Gozalbo-Rovira, R., Rubio-del-Campo, A., Santiso-Bellón, C., Vila-Vicent, S., Buesa, J., Delgado, S., ... & Rodríguez-Díaz, J. (2021). Interaction of intestinal bacteria with human rotavirus during infection in children. *International Journal of Molecular Sciences*, 22(3), 1010.
17. Griffin, D. E. (2020). Measles virus persistence and its consequences. *Current opinion in virology*, 41, 46-51.
18. Griffin, D. E. (2021). Measles immunity and immunosuppression. *Current Opinion in Virology*, 46, 9-14.
19. Hasan, M., Islam, S., Chakraborty, S., Mustafa, A. H., Azim, K. F., Joy, Z. F., ... & Hasan, M. N. (2020). Contriving a chimeric polyvalent vaccine to prevent infections caused by herpes simplex virus (type-1 and type-2): an exploratory immunoinformatic approach. *Journal of biomolecular Structure and Dynamics*, 38(10), 2898-2915.
20. Haralambieva, I. H., Kennedy, R. B., Ovsyannikova, I. G., Schaid, D. J., & Poland, G. A. (2019). Current perspectives in assessing humoral immunity after measles vaccination. *Expert review of vaccines*, 18(1), 75-87.

21. Hiyoshi H, Tiffany CR, Bronner DN, Bäumlér AJ. Typhoidal Salmonella serovars: ecological opportunity and the evolution of a new pathovar. *FEMS Microbiol. Rev.* 2018 Jul 01;42(4):527-541.
22. Jaan, A., & Rajnik, M. (2021). Torch complex. In StatPearls [Internet]. StatPearls Publishing. HHTP: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK560528/>
23. Larsson, D. J., & Flach, C. F. (2022). Antibiotic resistance in the environment. *Nature Reviews Microbiology*, 20(5), 257-269.
24. Le, P., & Rothberg, M. (2019). Herpes zoster infection. *Bmj*, 364.
25. Macedo-da-Silva, J., Marinho, C. R. F., Palmisano, G., & Rosa-Fernandes, L. (2020). Lights and shadows of TORCH infection proteomics. *Genes*, 11(8), 894.
26. Mathew Jr J, Sapra A. Herpes Simplex Type 2. In: StatPearls. StatPearls Publishing, Treasure Island (FL); 2022. PMID: 32119314.
27. Martinello, M., Hajarizadeh, B., Grebely, J., Dore, G. J., & Matthews, G. V. (2018). Management of acute HCV infection in the era of direct-acting antiviral therapy. *Nature reviews Gastroenterology & hepatology*, 15(7), 412-424.
28. Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC. Neonatal-perinatal medicine. 11th ed. Philadelphia (PA): Elsevier/Saunders; 2020, p.1856
29. Moffet's Pediatric Infectious Diseases: A Problem-Oriented Approach 5th Edition, Kindle Edition. Wolters Kluwer Health; 5th edition (January 26, 2017), 692p.
30. Menta PLR, Andrade MER, Leocádio PCL, Fraga JR, Dias MTS, Cara DC, Cardoso VN, Borges LF, Capettini LSA, Aguilar EC, Alvarez-Leite JI. Wheat gluten intake increases the severity of experimental colitis and bacterial translocation by weakening of the proteins of the junctional complex. *Br. J. Nutr.* 2019 Feb;121(4):361-373.
31. Paules, C. I., Marston, H. D., & Fauci, A. S. (2019). Measles in 2019—going backward. *New England Journal of Medicine*, 380(23), 2185-2187.
32. Pediatric Infectious Diseases: Essentials for Practice. Samir S. Shah et al. McGraw-Hill. — 2018. — 1978p.
33. Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases. 6th edition. Sara S. Long, Larry K. Pickering et spp. - SAUNDERS. - 2022. - 1720 p.
34. Roitt's Essential Immunology. Dennis R. Berton et al. Wiley. John Wiley & Sons, LTD. 2017. — 576p
35. Rostgaard, K., Balfour Jr, H. H., Jarrett, R., Erikstrup, C., Pedersen, O., Ullum, H., ... & Hjalgrim, H. (2019). Primary Epstein-Barr virus infection with and without infectious mononucleosis. *PloS one*, 14(12), e0226436.
36. Solans, L., & Lochter, C. (2019). The role of mucosal immunity in pertussis. *Frontiers in immunology*, 9, 3068.
37. Struyf, T., Deeks, J. J., Dinnes, J., Takwoingi, Y., Davenport, C., Leeftang, M. M., ... & Cochrane COVID-19 Diagnostic Test Accuracy Group. (2022). Signs and symptoms to determine if a patient presenting in primary care or hospital outpatient settings has COVID-19. *Cochrane database of systematic reviews*, (5).
38. Sun, X., Li, D., & Duan, Z. (2021). Structural Basis of Glycan Recognition of Rotavirus. *Frontiers in Molecular Biosciences*, 8.
39. Tay, M. Z., Poh, C. M., Rénia, L., MacAry, P. A., & Ng, L. F. (2020). The trinity of COVID-19: immunity, inflammation and intervention. *Nature Reviews Immunology*, 20(6), 363-374.
40. Textbook of Pediatric Infectious Diseases. 3rd edition. Front Cover. A. Parthasarathy. Jaypee Brothers Medical Publishers, 2022 - Children - 900 pages.
41. Tufan, A., Güler, A. A., & Matucci-Cerinic, M. (2020). COVID-19, immune system response, hyperinflammation and repurposing antirheumatic drugs. *Turkish journal of medical sciences*, 50(9), 620-632.
42. Vaccinology and Methods in Vaccine Research. Rebecca Ashfield, Angus Nnamdi Oli, Charles Esimone, Linda Onyeka Anagu. Elsevier Science, 2022. ISBN: 0323911463, 9780323911467. 336p.
43. Vardhana, S. A., & Wolchok, J. D. (2020). The many faces of the anti-COVID immune response. *Journal of Experimental Medicine*, 217(6).

44. Yang, Y., & Gao, F. (2020). Clinical characteristics of primary and reactivated Epstein-Barr virus infection in children. *Journal of medical virology*, 92(12), 3709-3716.
45. Yue, M., Li, X., Liu, D., & Hu, X. (2020). Serotypes, antibiotic resistance, and virulence genes of Salmonella in children with diarrhea. *Journal of Clinical Laboratory Analysis*, 34(12), e23525.
46. Zitelli, B. J., McIntire, S. C., Nowalk, A. J., & Garrison, J. (Eds.). (2021). *Zitelli and Davis' Atlas of Pediatric Physical Diagnosis*, E-Book. Elsevier Health Sciences.

Інформаційні ресурси

Загальні (україномовні):

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова: <http://vnmu.edu.ua>
Бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова: <http://library.vnmu.edu.ua>
Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
Всесвітня організація охорони здоров'я <https://www.who.int/ru/home#>
Українська академія педіатричних спеціальностей: <https://www.uaps.org.ua/>

Загальні (англомовні):

Medscape Pediatrics: <https://www.medscape.com/pediatrics>
Pubmed portal: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
UpToDate: <https://www.uptodate.com/home>
British Medical Journal Learning: <https://new-learning.bmj.com/>
Центр контролю захворювань: <https://www.cdc.gov/>
Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/>
Калькулятор індексу маси тіла: <https://www.bmi-calculator.net/>

Сайти педіатричних асоціацій:

The European Academy of Paediatrics: <https://www.eapaediatrics.eu/>
The American Academy of Pediatrics: <https://www.aappublications.org/>
European Paediatric Association/Union of National European Paediatric Societies and Associations: <http://www.epa-unepsa.org/>
European Society for Paediatric Research (ESPR): <https://www.espr.eu/>
European Society for Paediatric Endocrinology: <https://www.eurospe.org/>
The European Society For Paediatric Infectious Diseases: <https://www.espid.org/>
American Heart Association: <https://www.heart.org/>
European Resuscitation Council: <https://www.erc.edu/>
European Academy of Allergy & Clinical Immunology: <https://www.eaaci.org/>
The European Respiratory Society: <https://www.ersnet.org/>
Society for Endocrinology: <https://www.endocrinology.org/>
International Society of Endocrinology: <https://www.isendo.org/>
The European Hematology Association: <https://ehaweb.org/>
American Society of Hematology <https://www.hematology.org/>
European Society for Blood and Marrow Transplantation: <https://www.ebmt.org/>
The American Society of Pediatric Hematology/Oncology: <http://aspho.org/>
European Renal Association - European Dialysis and Transplant Association: <https://www.era-edta.org/en/>
International Society of Nephrology: <https://www.theisn.org/>
American Society of Nephrology: <https://www.asn-online.org/>
European Society of Cardiology: <https://www.escardio.org/>

American College of Cardiology: <https://www.acc.org/#sort=%40commonsorthdate%20descending>
The European Society for Paediatric Gastroenterology Hepatology and Nutrition (ESPGHAN):
<https://www.espghan.org/>
International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes (ISPAD):
<https://www.ispad.org/page/ELearningPortal>